

Adatok Sopron környéke és a Fertő madárvilágához az 1993-as évből

Daten zur Kenntnis der Vogelwelt des Neusiedler Sees und der Soproner Umgebung aus dem Jahre 1993

Fekete gólya (*Ciconia nigra*): az előző évben is lakott fészket meg kellett erősíteni, mert félő volt, hogy a téli viharok miatt a fészket tartó elhalt ág leszakad. A sikeres beavatkozásnak köszönhetően a Soproni-hegység egyetlen fekete gólyapárja sikeresen röptetett két fiókát (Fersch A.).

Nagy lilik (*Anser albifrons*): Mivel vadászható faj, szokatlanul késői előfordulásai feltehetően sérült egyedek voltak. Két példány mutatkozott rendszeresen a fertői élőhelyrekonstrukciós területen május 11-ig, illetve az egyik egészen július 31-ig felbukkant időnként az elárasztásokon (Pellinger A.).

Vetési lúd (*Anser fabalis*): hasonló okok magyarázhatják, hogy 4 példány vetési lúd kitarított május elsejéig, illetve egy magányos madár megjelenését június 15-én (Pellinger A.).

Nyílfarkú réce (*Anas acuta*): Költése a Fertő magyar oldalán nem ismert és nem is valószínű. Tavaszi vonuláson ennek ellenére gyakran megfigyelhető. Egy hím példány már január 28-án megjelent a Nyéki szálláson, de február 12-től már folyamatosan mutatkoztak. A legtöbbet, 147 példányt 03.24-én számláltunk (Pellinger A.).

Kendermagos réce (*Anas strepera*): Tavaszi vonuláson viszonylag nagy számban látható az élőhelyrekonstrukciós területen. A legnagyobb tömegben június 15-én találtuk, ekkor 250 pd tartózkodott a Nyéki szálláson, 60 pd pedig a Papréten. Július elején több alkalommal láttunk fiókákat vezető tojókat, egy 8 fiókás családost másodikán, egy öt és egy-nyolcfiókásat negyediken, egy négy- és egy nyolcfiókásat ötödiken (Pellinger A.).

Üstökös réce (*Netta rufina*): az első példányok szokatlanul korán, február 9-én mutatkoztak, ekkor 9 hím és 9 tojó tartózkodott a Nyéki szálláson. A csaknem teljesen befagyott elárasztás egyetlen szobányi vízfelületén más récefajok társaságában láttuk őket, azonban később eltűntek. Tavaszi vonulásán a legnagyobb csapatokat május közepén számláltuk, a legnagyobb tömegben május 11-én, ekkor 291 pd tartózkodott az élőhelyrekonstrukciós területen. 1993-ban két pár költött itt, az egyik tojó 8, a másik 4 fiókát vezetett (Pellinger A.).

Szirti sas (*Aquila chrysaetos*): a sorozatosan megfigyelt példányok minden valószínűség szerint az Alpokból kóborolnak, sodródnak a Fertő fölé és többnyire csak "átköröznnek" a megfigyelő felett. Eddigi egyetlen kivétel az az adult tollazatú madár, melyet K. Bittner és Pellinger A. látott a mekszikópusztai Nyéki szállás felett szeptember 9-én. Ez a sas kb. 2 óra hosszat keringett, el-vissza sodródott az erős szélben míg eltűnt szem elől. További megfigyelések: 10.10-én 1 pd imm. M. Ressel.

Réti sas (*Haliaeetus albicilla*): az etetésükre kihelyezett borjú- és bivalytetemeket érintetlenül hagyták. Feltehetően elegendő táplálékot jelent a sok megszőrözött vízivad, amit leginkább az öblökben, az éjszakázóhelyeken találnak. Emiatt, bár egész télen jelen vannak, viszonylag ritkán láthatóak a nádövezeten kívül. Többnyire 1-2 madár látható egyidőben, de november 3-án 9 réti sas ült a Madárvárta-öböl jegén (Kedmenecz József, Neuwirth Norbert), ami abszolút rekord az eddigi megfigyelések között.

Csigaforgató (*Haematopus ostralegus*): A mekszikópusztai élőhelyrekonstrukció nyári leeresztésekor megmaradt egy kis kiterjedésű és sekély vízfelület a Nyéki szállás sirálszigetei között, ezen rendszeresen megfigyeltünk nálunk csak ritkán megjelenő partmadarakat, így 2 pd csigaforgatót is látott K. Bittner és Pellinger A. szeptember 5-én. Ausztria felől érkeztek alig valamivel sötétedés előtt és a vízszegélyben állodogáltak a megfigyelés időtartama alatt. Másnap reggel már nem tartózkodtak itt.

Kőforgató (*Arenaria interpres*): Tavasszal egy alkalommal mutatkozott Mekszikópusztán: két nászruhás példányt látott Pellinger A. Őszi átvonulása a szokottnál intenzívebb volt, szeptember 1-től október 3-ig folyamatosan megfigyelhetőek voltak, a legtöbbet - 5 pd - szeptember 6-án figyelték meg a gyűrűzőtábor résztvevői.

Sarki partfutó (*Calidris canutus*): Egyetlen tavaszi előfordulása május 24-25-én volt, amikor Mogyorósi S. látott egy nászruhás példányt a Nyéki szálláson. Augusztus 22-28. között naponta láttunk 1-3 pd-t a Nyéki szálláson. Szeptember 3-án . 1 pd juvenilis tollazatú példányt látott ugyanitt Mogyorósi S. Kedmenecz J. és Molnár B. Október 5-én egy téli tollazatú madarat figyelt meg Pellinger A. - K. Bittner - M. Störtenbecker a Madárvárta-öböl iszapátányán.

Sárjáró (*Limicola falcinellus*): Szokatlanul sok sárjáró került szem elé augusztus végén - szeptember elején az

élőhelyrekonstrukciós területen. A legtöbbet, 5 példányt Pellinger A. és K. Bittner figyelte meg szeptember 6-án a Nyéki szálláson.

Ékfarkú halfarkas (*Stercorarius parasiticus*): Augusztus 25-én egy világos színváltozatú példányt figyeltem meg a gyűrűzőtábor résztvevői Mekszikópusztán, majd szeptember 5-én egy sötét fázisú fiatal példányt látott a Nyéki szálláson Pellinger A. és Nagy Cs.

Szerecsensirály (*Larus melanocephalus*): 5 pár költött a Nyéki szállás szigetein fészkelő kb. 1500 dankasirály (*Larus ridibundus*) közt. A szerecsensirályok elszórtan, a szigetek középső, legmagasabb részén raktak fészket. Az egyik madár színes műanyag gyűrűvel jelölt volt, melyről annyit sikerült megtudni, hogy egy Belgium, Hollandia és Franciaország területén folyó program keretében lett jelölve a Calais-i szorosnál fekvő La Portel francia település közelében. Május közepén néhány napig látható volt két, nem teljesen kiszíneződött példány is, ezek később eltűntek (Pellinger A.).

Küszvágó csér (*Sterna hirundo*): az élőhelyrekonstrukció elárasztásainak előző évi kiszáritásakor 3 műszigetet építettünk szénabálából a Paprét északkeleti részén, kifejezetten a csérek számára. A Nyéki szállás sirálytelepén a szigetek növényzete annyira záródott az évek során, hogy félő volt, egyéb lehetőség híján megszűnik az alig néhány párból álló kolónia. A bálaszigeteket ősszel és tavasszal a libák és récék, melyek szívesen ültek ide tollászcodni alaposan megtaposták. 19 pár küszvágó csér fészkelte itt, míg a régi helyen csupán egyetlen pár költött (Pellinger A.).

Kis csér (*Sterna albifrons*): egyetlen megfigyelése volt 1993-ban, június 3-án látott 2 adult tollazatú madarat a Nyéki szállás természetes szigetén ülni Fersch A., Kemenár K., Mogyorósi S. és Pellinger A.

Holló (*Corvus corax*): A Soproni-hegység területéről korábban nem sikerült kimutatni e faj jelenlétét. Április 14-én a Hermesi örs közelében 1 példányt látott repülni Fersch A. és Kozák G. Két nappal később egy röptében korrogó példányt látott a Vadkan-árok felett Fersch A.

Fenyőrigó (*Turdus pilaris*): május 18-án etető madarat figyelt meg Mogyorósi S. és Pellinger A. a Lászlómajor melletti nádtelepen, ott, ahol egy évvel korábban e faj fertővidéki költése bebizonyosodott. A fészket nem sikerült megtalálni, bár 20-án és 24-én is ugyanott mozgott 1-1 példány. Május 29-én Dr. Kárpáti L. talált egy elütött madarat a 200 m-re húzódó közúton, melynek csőrében rovarok voltak, feltehetően etetett.

Citrombillegető (*Motacilla citreola*): egy adult tollazatú hím példányt figyelt meg a Nyéki szálláson Balaskó Zs., Dr. Hadarics T. és Pellinger A. május 5-én délelőtt. A madár igen hosszú ideig az elárasztás szegélyében mozgott, többnyire egy kb. 20 m²-es zsióka (*Bolboschoenus maritimus*) foltban, mely ekkor még ritkás és alig 20 cm magas volt. Aznap este sikerült újra megfigyelni, akkor is a már említett zsióka foltban szedegetett.

Zusammenfassung

Die Autoren veröffentlichen die interessanteren Vorkommens-, Brut- und Bestandesangaben für den ungarischen Teil des Neusiedler Sees sowie der Stadt Sopron aus dem Jahre 1993.

Pellinger Attila Fertő-Hanság Nemzeti Park H-9435 Sarród, Rév-Kócsagvár, tel.: 99/370-919

Soproni János H-9408 Brennerbánya Újhermes 1. tel.: 99/354-055